

สาเหตุและผลกระทบการร่อยหรอของทรัพยากรชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรีและตราด

Causes and effects of coastal resource depletion in Chanthaburi and Trat

ชลพรรณ ออสปอนพันธ์¹, ภาชิต ลิ้มประยูร², สุเทพ สุสาสนี³, สวัสดิ์ ฟูคณะ⁴, ละเว รัตนวารี⁵

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 หมู่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

²กลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำแฉก หมู่ ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี 22120

³ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ตำบลอ่าวใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000

ชลพรรณ ออสปอนพันธ์ :E-mail : chonlapan.a@rbru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสาเหตุและผลกระทบการร่อยหรอของทรัพยากรชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรีและตราด ผลการวิจัยพบว่าสาเหตุความร่อยหรอของทรัพยากรชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรีและตราดไม่แตกต่างกัน มีสาเหตุดังนี้ 1.สภาพอากาศแปรปรวน ระบบนิเวศไม่สมดุล 2.ปริมาณครัวเรือนเพิ่มขึ้น 3.การทำนากุ้งมีปริมาณเพิ่มขึ้น 4.ปัญหากัดเซาะชายฝั่งยังมีปริมาณมาก 5.ปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและ 6.การใช้สารเคมีในการทำสวนผลไม้ ส่งผลให้เกิดผลกระทบดังนี้ 1.ปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำร่อยหรอ 2.ชาวบ้านมีรายได้น้อยลง 3.มีการเปลี่ยนฐานะจากเจ้าของกิจการเป็นลูกจ้าง 4.ป่าชายเลนลดลง 5.สารปนเปื้อนจากขยะเพิ่มขึ้นและ 6.สารเคมีจากการทำสวนผลไม้ไหลลงแหล่งน้ำสู่ทะเลทำให้คุณภาพน้ำเปลี่ยนไป

คำหลัก: ผลกระทบ, ทรัพยากรชายฝั่ง, เพิ่มศักยภาพ, ประมงพื้นบ้าน

Abstract

This research is part of a research project to increase the potential of the Chanthaburi and Trat local fisheries networks with sufficiency economy and folk wisdom. The objective of this study was to compare the causes and effects of coastal resource depletion in Chanthaburi and Trat. The results show that the causes of coastal resource depletion in Chanthaburi and Trat provinces are not different Cause 1. Weather Disturbance Ecological imbalance 2. Increased household size 3. Shrimp farming has increased. 4. Coastal erosion is still large. 5. The number of tourists increased and 6. The use of chemicals in the orchard. The results are as follows. 1. The quantity of aquatic resources is decreasing. 2. The villagers have less income. 3. Change of status from employer to employee. 4. Mangrove forest decreased. 5. Contamination from the waste is increased and 6. The chemicals from the orchard flow into the water to the sea, resulting in a change in water quality.

Keywords: effect, Coastal Resources, Empowering, Folk fishing

1. บทนำ

จังหวัดจันทบุรีและตราดเป็นจังหวัดที่ศักยภาพและลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ทั้งสภาพอากาศ แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติครบถ้วน ผืนแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งปลูกผลไม้และพืชเศรษฐกิจมีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ชุมชนชายฝั่งทั้ง 2 จังหวัดจึงมีการทำประมงชายฝั่งหรือประมงพื้นบ้านตามหมู่บ้านชุมชนที่ติดทะเล อาชีพประมงชายฝั่งหรือประมงพื้นบ้านนั้น ต้องพึ่งพาอาศัยกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรท้องทะเลเป็นหลักในขณะที่ภาพรวมสถานการณ์ของประเทศไทยปัจจุบันที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อทุกสายอาชีพทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในประเทศได้แก่ปัจจัย

สถานการณ์ภายในการเกิดรัฐประหารซึ่งมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมซึ่งสิ่งที่ตามมาคือปัญหาภาวะเงินฝืด ที่ทำให้ประชาชนทำมาหากินยากขึ้น การตัดสินใจเลือกซื้อหาอาหารทะเลมาบริโภคจึงต้องคิดเนื่องจากอาหารทะเลมีราคาสูงเมื่อเทียบกับอาหารชนิดอื่นๆแต่ทั้งสองจังหวัดยังมีโอกาสคือราคาผลไม้ที่แต่ละปีจะมีราคาสูงขึ้นเนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน หนาวไม่ต่อเนื่อง สลับกับร้อน ทั้งยังมีพายุฤดูร้อนเป็นระยะๆทำให้ผลผลิตที่กำลังติดดอกอวบหล่นเสียหาย ได้ผลผลิตน้อยจึงเป็นที่ต้องการของท้องตลาดและอีกสาเหตุหนึ่งคือการลดลงของพื้นที่ปลูกผลไม้ในช่วงหนึ่งชาวสวนผลไม้นิยมโค่นสวนผลไม้ไปปลูกยางพาราที่ขณะนั้นมีผลตอบแทนที่ดีกว่าทำให้ชาวสวนผลไม้หันมาปลูกยางพาราที่ไม่ต้องดูแลมาก

เท่าสวนผลไม้ ในส่วนภาคการประมงนั้นปัจจัยภายในที่มีผลกระทบทำให้ภาคการประมงอ่อนแอลงเนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงแก้ไขพระราชบัญญัติการประมงที่มีการกำหนด กฎเกณฑ์การทำประมงที่เข้มงวดขึ้นในทุกๆเรื่องทั้งขนาดเรือ อุปกรณ์การทำประมง ภาษี การกำหนดให้เรือประมงทุกลำ ต้องมีทะเบียนเรือ การกำหนดให้เรือทุกลำต้องมีได้ก่งผู้ควบคุม เรือเป็นต้นทำให้การออกจับสัตว์น้ำของชาวประมงเป็นไปด้วย ความยากลำบาก แต่ก็ยังมีจุดแข็งที่ถือว่าเป็นช่องทางในการ พัฒนาและแก้ไขปัญหาคือชาวประมงมีการรวมกลุ่มเป็นประมง พื้นบ้านของกลุ่มต่างๆในจังหวัดจันทบุรีมีกลุ่มประมงพื้นบ้าน กลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำแหลมหมอก กลุ่มประมงพื้นบ้าน ท่าแครง กลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมแม่แก้ว ชมรมอนุรักษ์และฟื้นฟูอ่าวบางกะไชย ส่วนที่จังหวัดตราดก็มี กลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมเทียนและกลุ่มประมงพื้นบ้านแหลม โป๊ะ โดยพยายามหาโอกาสในการสร้างความรู้ สร้างอาชีพโดย การจับมือกันไว้ให้เหนียวแน่นทั้งจังหวัดจันทบุรีและตราดเพื่อ ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ก็ยังมีอุปสรรคทั้งจากภายนอกและ ภายในที่เป็นแรงบีบให้กลุ่มประมงพื้นบ้านต่างๆอ่อนแอลงโดย ปัญหาภายในเกิดขึ้นจากการที่ประเทศไทยมีปัญหาทาง การเมืองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ส่งผลทำต่างประเทศซึ่งเป็น อุปสรรคจากภายนอกมีโอกาสในการกดดันประเทศทั้งทวีป ยุโรปและอเมริกาคือยุโรปกดดันในเรื่องภาษีศุลกากรส่วน อเมริกากดดันในเรื่องสถานการณ์การค้ามนุษย์ที่ประเทศไทย ยังคงอยู่ที่ระดับ Tier3 คือประเทศที่มีปัญหามาก แต่ไม่ ดำเนินการแก้ปัญหา หรือไม่มีความพยายามในการแก้ไขปัญหา อย่างจริงจัง ทำให้ภาครัฐมีการออกกฎหมายเพื่อแก้ไขและตอบ ได้มาตรการต่างของต่างประเทศแต่กลับส่งผลกระทบต่อภาค การประมงอย่างมากแต่โอกาสของเรายังคงมีอยู่คือชายฝั่งทั้ง สองจังหวัดยังคงมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ กลุ่มประมง พื้นบ้านได้ตระหนักและให้ความสนใจในการฟื้นฟูและสร้าง ความหลากหลายทางชีวภาพ เช่นมีการทำธนาคารปู การไม่ใช้ เครื่องมือทำลายล้างเช่นอวนลาก-อวนรุนที่มีผลต่อ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรุนแรง

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรีได้ดำเนิน โครงการวิจัย ที่ส่งผลกระทบต่อ การสร้างความเข้มแข็งทาง สังคมอย่างยั่งยืนของจังหวัดจันทบุรีมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 พ.ศ.2548 จนถึงปีพ.ศ.2555 โครงการวิจัยและ นวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก กรณีศึกษา การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติด้วยการสร้าง เครือข่ายกลุ่มประมงชายฝั่งทะเลจันทบุรีและเครือข่ายเศรษฐกิจ

พอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน ชลพรรณ ออสปอนพันธ์และ คณะ (2555) พบว่าเครือข่ายจังหวัดจันทบุรีมีกลุ่มประมง พื้นบ้านไม่น้อยกว่า 25 กลุ่มแต่การขับเคลื่อนของเครือข่ายยัง อาศัยบทบาทของภาครัฐเป็นแกนนำ ปีพ.ศ.2556 โครงการวิจัย เชิงบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีศึกษาการ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชนคลอง ปากน้ำแหลมหมอก ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชนิดน้ำยัดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน ชลพรรณ ออสปอน พันธ์และคณะ (2556) พบว่า กลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำแหลม หมอกที่เข้าร่วมโครงการเป็นบ้านนาร่องที่ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ชนิดน้ำและกลุ่มสมาชิกเกิดความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง ว่าสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ด้วยตนเอง ปีพ.ศ.2557 โครงการบูรณาการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการ พัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีศึกษาการ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลของกลุ่มประมงชายฝั่งสนาม ไชยยัดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน ชลพรรณ ออสปอนพันธ์และคณะ (2557) พบว่าชุมชนชายฝั่ง สนามไชยมีแหล่งหญ้าทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์และเต็มไปด้วย ทรัพยากรสัตว์น้ำนานาชนิดทั้งขนาดเล็กและสัตว์เลื้อยคลาน ด้วยขนาดใหญ่นับได้แก่พะยูนที่อาศัยแหล่งหญ้าทะเลแหล่งเป็น อาหารและที่อยู่อาศัยและชุมชนโดยรอบได้ใช้ประโยชน์ในการ ทำการประมงชายฝั่งเพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัวใน การ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลในพื้นที่จึงใช้วิธีภูมิปัญญา ชาวบ้านในการอนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติด้วยการปล่อยให้ ธรรมชาติดูแลตัวเองที่สำคัญพบว่ามีการรวมกลุ่มทำธนาคารปู มาเป็นการเรียนรู้สร้างเครือข่ายประชาสังคม ปีพ.ศ.2558 โครงการบูรณาการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการ พัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีศึกษาการ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลของกลุ่มประมงชายฝั่งสนาม ไชยยัดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน ชลพรรณ ออสปอนพันธ์และคณะ (2558) พบว่าชุมชนสนาม ไชยมีจุดอ่อนที่สำคัญคือ การสร้างเครือข่ายประมงชายฝั่งที่มี อยู่ล้วนแต่เป็นเครือข่ายจากภาครัฐที่สนับสนุนส่งเสริมไม่มีการ สร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรชุมชนด้วยตนเอง องค์กรหลักใน เครือข่ายคือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอัน เนื่องมาจากพระราชดำริเป็นองค์กรหลักโดยกลุ่มประมงชายฝั่ง สนามไชยที่มีการรวมกลุ่มกันนั้นตั้งอยู่บนปัญหาเดียวกันคือ ทรัพยากรชายฝั่งร่อยหรอ ทำให้มีการตั้งกลุ่มธนาคารปูมา

เกิดขึ้น แต่การขับเคลื่อนกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่มยังเป็นการดำเนินการเฉพาะแกนนำ ขาดการมีส่วนร่วมจากสมาชิกกลุ่มเมื่อมีการขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมสมาชิกกลุ่มจึงไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ปีพ.ศ.2559 คณะผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินงานสร้างเครือข่ายประมงพื้นบ้านไปสู่จังหวัดตราดซึ่งเป็นผลต่อยอดมาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการเสริมสร้างเครือข่ายประมงชายฝั่งภาคตะวันออกสู่อาเซียน เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2557 พบว่าจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราดมีการทำงานแบบต่างคนต่างทำซึ่งกลุ่มประมงพื้นบ้านของจังหวัดระยองเข้มแข็งที่สุดพบว่ามีการทำงานแบบสมาคมโดยมีสมาคมประมงพื้นบ้านเรือเล็กจังหวัดระยองที่มีแกนนำคือนายสำออย รัตนวิจิตรเป็นนายกสมาคมทำให้กลุ่มประมงจังหวัดระยองมีความเข้มแข็งกว่ากลุ่มอื่น จังหวัดตราดไม่มีข้อมูลของกลุ่มประมงพื้นบ้านในพื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่เมื่อนักวิจัยได้ลงพื้นที่เองทำให้พบกับกลุ่มประมงพื้นบ้านของจังหวัดตราดที่เข้มแข็งมีหลายกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมเทียนที่มีนายมนตรี ธรรมโชติเป็นประธานกลุ่มและนายสายฟ้า ทองโชติสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวใหญ่ที่ทำงานร่วมกันทำให้ทราบว่ากลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมเทียนเป็นกลุ่มประมงพื้นบ้านที่มีความเข้มแข็งและสามารถจัดการทรัพยากรในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่เมื่อย้อนมาดูกลุ่มประมงพื้นบ้านจังหวัดจันทบุรีพบว่าน่าเป็นห่วงเนื่องจากการทำงานของกลุ่มในจังหวัดจันทบุรีที่ยังขาดแกนนำที่ชัดเจนการทำงานในพื้นที่ต้องพึ่งพาอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐ ปีพ.ศ.2558 จึงได้ขยายการทำงานวิจัยไปสู่จังหวัดตราดโดยคณะผู้วิจัยและนายวิรัช สมศรีสมาน ประธานชมรมอนุรักษ์และฟื้นฟูอ่าวบางกะไชยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในโครงการวิจัยการบูรณาการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ กรณีศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากรหอยลายของกลุ่มประมงพื้นบ้านแหลมเทียนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน(วช.2559) ซึ่งการลงพื้นที่จังหวัดตราดในครั้งนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มเครือข่ายประมงพื้นบ้านจังหวัดตราดกับเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรี การที่จะสร้างความอุดมสมบูรณ์ของชายฝั่งจังหวัดจันทบุรีและตราดให้กลับคืนมาและนำไปสู่การปรับตัวของกลุ่มประมงพื้นบ้านให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ ปัญหา ในประเด็นใหม่ๆที่หลากหลายและรุนแรงคณะวิจัยเห็นพ้อง

ต้องกันว่าจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้านดังนั้นประเด็นคำถามสำคัญคือจะทำอย่างไรที่จะทำให้ชาวบ้านตระหนักถึงปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่ร่อยหรอ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสาเหตุและผลกระทบการร่อยหรอของทรัพยากรชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรีและตราด

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม เพื่อสร้างความตระหนักถึงปัญหาของชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดเริ่มจากนักวิจัยลงพื้นที่ชุมชนเพื่อพบปะกับทีมนักวิจัยชุมชนโดยใช้เวทีพบปะแลกเปลี่ยนเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและกระบวนการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการวิจัย รวมทั้งการแกนนำในชุมชนที่สามารถทำงานร่วมกันโดยใช้วิธีการปรับแนวความคิดกระบวนการในการทำงานร่วมกัน

2. ขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติการเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยใช้วิธีการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของนักศึกษาให้มีโอกาสลงพื้นที่ชุมชนเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดเพื่อสัมภาษณ์ชุมชนและจัดเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและข้อมูลคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนสำหรับใช้เป็นข้อมูลกลุ่มในการสร้างพลังของข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่มีอยู่ของชุมชนที่มีศักยภาพมาสร้างกิจกรรมนำภูมิปัญญาชาวบ้านที่ค้นหาและมีศักยภาพมาสร้างกิจกรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกิจกรรม คือ เริ่มค้นหาแล้วนำมาปฏิบัติการทำกิจกรรมร่วมกัน บันทึกผลการใช้ภูมิปัญญาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาต่อไป

3. ขั้นตอนการถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาสู่ชุมชนบ้านแหลมเทียนเริ่มจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเปิดตัวโครงการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้าน การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำจุลินทรีย์บด การสร้างบ้านปลาด้วยท่อซีเมนต์ การการปลูกจิตสำนึกให้กับเด็กและเยาวชนโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลาง การปรับปรุงภูมิทัศน์และการปลูกป่าชายเลน

4. ขั้นตอนการประเมินผลสัมฤทธิ์และการถ่ายทอดผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ด้วยการถ่ายทอดผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยโครงการถ่ายทอดผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์และเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรี ตราดยึดหลัก

คงอย่างหนาแน่น ชาวบ้านในบริเวณนั้นได้พูดเป็นเสียงเดียวกันว่าได้กลับมาอุดมสมบูรณ์ เคยสัตว์ที่ตัวเล็กๆ กลายลูกกุ้ง)หาได้จำนวนมากขึ้นรวมถึงปลาต่างๆที่ติดอวนมีชนิดและปริมาณมากขึ้น เช่น ปลากระบอก ปลาข้างเหลือง จากเดิมที่ชาวบ้านคัดค้านไม่ให้ปลูกกลับส่งเสียงเรียกร้องให้มีโครงการเข้าไปดูแลบำรุงป่าชายเลนที่เพิ่มขึ้นให้อุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน ดังนั้นปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งซึ่งยังเกิดขึ้นอย่างเฉียบพลันที่จังหวัดตราดและจังหวัดอื่นๆจึงมีผู้วิจัยเชื่อว่าการปลูกป่าชายเลนจะแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งได้

1.5 ปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ช่วงปี 2559-2560 แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมีผลเป็นอย่างมากแต่การท่องเที่ยวภายในประเทศโดยเฉพาะชายฝั่งทะเลยังมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเป็นจำนวนมากทางจังหวัดตราดมีนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน ทางตราดจะมีนักท่องเที่ยวทางอเมริกาและยุโรปมากกว่าขณะเดียวกันคนไทยเมื่ออยู่ภายใต้ระบบการปกครองของรัฐบาลทหารเป็นเวลานานถึง 4 ปี การก่อการกบฏจึงเกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน การท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจทะเลคือตัวเลือกแรกๆที่คนนิยมไปท่องเที่ยว สิ่งที่ตามมาคือแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งจังหวัดตราดและตราดโดยเฉพาะเนินนางพญา บ้านหัวแหลมท่าแฉ่ง มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก สิ่งตกค้างจากนักท่องเที่ยวคือปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นพื้นที่จุดชมวิวปากน้ำแหลมทุ้งก็เช่นกันที่พบปัญหามีขยะตกค้างเป็นจำนวนมาก ทางด้านจังหวัดตราด หมู่บ้านที่เป็นทางผ่านไปทำเที่ยวเรือแหลมศอก ไปเกาะกูดก็มีเสียงสะท้อนเป็นอย่างมากว่า “หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านทิ้งขยะ” เนื่องจากเป็นทางผ่านขณะเดียวกันเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาพักผ่อนจำเป็นต้องมีกิจกรรมรื่นเริงสนุกสนานสิ่งที่ตามมาก็คือมลพิษทางเสียง โดยสรุปเมื่อนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาได้มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม จะจัดการอย่างไรให้เกิดการสมดุล มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาทำหน้าที่ในส่วนของกลุ่มประมงพื้นบ้านท่าแฉ่ง มีการรองรับอาชีพคือ ขายผลิตภัณฑ์อาหารทะเลสด และอาหารแปรรูป เพิ่มกิจการร้านอาหารและรีสอร์ทที่เป็นเจ้าของโดยคนในชุมชน

1.6 การใช้สารเคมีในการทำสวนผลไม้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรจากการทำสวนผลไม้ไหลลงสู่ทะเล จังหวัดตราดมีสวนผลไม้จำนวนมากกลุ่มประมงพื้นบ้านจำนวนหนึ่งทำทั้งอาชีพประมงและสวนผลไม้พบว่า การหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในการทำสวนผลไม้มีน้อยมากการทำสวนผลไม้สมัยใหม่ต้องใช้เทคนิคทางวิทยาศาสตร์ เข้ามาตั้งแต่การวัดค่าความเป็นกรด-ด่างของดินและน้ำในการทำสวนผลไม้การที่จะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐานการส่งออกนั้นการใช้สารเคมีจำนวนมากนั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ผลกระทบที่เกิดขึ้นคือสารเคมีปนเปื้อนไหลลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติถึงทะเลทำให้

คุณภาพของน้ำเปลี่ยนไปประเด็น กลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำแหลมทุ้งและบางกะไชยได้ยืนยันเป็นเสียงเดียวกันว่าเขื่อนโขมงได้ปล่อยน้ำลงสู่ทะเลเป็นเหตุหนึ่งทำให้น้ำทะเลเปลี่ยนไปส่งผลต่อระบบนิเวศขนาดเดียวกันที่จังหวัดตราดตำบลห้วยน้ำขาวได้พบปัญหาวิสาหกิจชุมชนโรงฆ่าสัตว์ได้ปล่อยน้ำล้างสัตว์น้ำเสียลงสู่ทะเล

สรุปและอภิปรายผล

1.ข้อค้นพบเรื่องการกัดเซาะชายฝั่งคณะผู้วิจัยพบว่าสาเหตุการกัดเซาะชายฝั่งตำบลอ่าวใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดตราด ความรุนแรงของคลื่นลมส่งผลทำให้เกิดคลื่นสูงปะทะกับชายฝั่งอย่างรุนแรงเนื่องจากชายฝั่งมีความลาดชันน้อยน้ำท่วมได้ง่ายตะกอนที่ประกอบกันเป็นทรายปนดินเหนียวซึ่งร่วนจับตัวไม่แน่นและชายฝั่งที่เปิดโล่งง่ายต่อการรับของมรสุมโดยตรงพบว่าสาเหตุการกัดเซาะชายฝั่งเกิดจากธรรมชาติจากคลื่นลมเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้ปรับตัวเข้ากับสภาพปัญหาได้แต่ชาวบ้านก็ไม่เห็นความสำคัญของปัญหากัดเซาะชายฝั่งทำให้ชาวบ้านไม่สนใจที่จะปลูกป่าชายเลนเพื่อแก้ไขปัญหานี้ซึ่งป่าชายเลนจะเป็นกำแพงธรรมชาติที่จะป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนคณะผู้วิจัยพบว่าสอดคล้องกับสนธิ ข้อตกลงและคณะ (2558 : ออนไลน์) ได้อธิบายความสำคัญของป่าชายเลนด้วยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งไว้ดังนี้ ป่าชายเลนหรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ป่าโกงกางเนื่องจากมีไม้โกงกางขึ้นอยู่อย่างมากมาย สำหรับภาษาอังกฤษใช้ว่า Mangrove Forest ซึ่งหมายถึงสังคมพืชที่ขึ้นอยู่ตามชายฝั่งทะเลดินเลน และบางครั้งเรียกว่า Intertidal Forest ซึ่งหมายถึง ป่าที่ขึ้นอยู่บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลระหว่างน้ำทะเลขึ้นสูงสุดและน้ำทะเลลงต่ำสุด ป่าชายเลนจะพบขึ้นอยู่ทั่วไปตามชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำ ทะเลสาบ ปากอ่าว และเกาะต่างๆ ของประเทศในแถบโซนร้อน ป่าชายเลนเป็นที่รวมของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์นานาชนิด

2.ข้อค้นพบเรื่องการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านด้านปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชนิดน้ำคณะผู้วิจัยพบว่ากลุ่มประมงพื้นบ้านปากน้ำแหลมทุ้งได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการทำน้ำหมักชีวภาพจากหอยกัลลวี่ซึ่งเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในชุมชนบ้านปากน้ำแหลมทุ้งโดยระยะเวลาในการทำปุ๋ยชีวภาพจากหอยกัลลวี่ที่สามารถนำไปใช้ได้คือระยะเวลาประมาณ 2 สัปดาห์สิ่งที่ผู้วิจัยพบคือชาวบ้านในชุมชนให้ความสนใจเป็นอย่างมากเนื่องจากเมื่อชุมชนได้ทดลองใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชนิดน้ำจากหอยกัลลวี่มาบำบัดน้ำเสียคลองและพื้นที่ในชุมชนที่มีแหล่งน้ำไม่ไหลเวียนบางส่วนนำไปรดต้นไม้ ใช้ใส่ใน

ห้องน้ำผลปรากฏว่าน้ำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชนิดน้ำสามารถนำไปใช้สำหรับการแก้ไข้ปัญหาของชุมชนได้จริง

3. ข้อค้นพบเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านด้านจุลินทรีย์บอลคณะวิจัยได้ร่วมกับคณะวิจัยท้องถิ่นได้วิเคราะห์ปัญหาสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนบ้านอ่าวใหญ่แล้วตีโจทย์จนได้คำตอบในเบื้องต้นว่าจุลินทรีย์ บอลน่าจะแก้ปัญหและปรับสภาพน้ำเน่าเสียในชุมชนได้และได้เดินทางไปศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการแก้ไข้ปัญหาสภาพแวดล้อมในคลองและภูมิปัญญาชาวบ้านที่บ้านอ่าวใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดตราดและได้เรียนรู้และแนวคิดที่สำคัญในการทำจุลินทรีย์บอล จะต้องมีส่วนซึ่งสูตรที่คณะวิจัยได้นำมาใช้โดยตลอดนี้ได้นำมาจากการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากชาวบ้านที่บ้านอ่าวใหญ่ จนได้สัดส่วนวัตถุดิบที่เหมาะสมในการทำจุลินทรีย์บอลได้แก่มีรำข้าว 5-6 กระสอบ หัวเชื้อ 1 ลิตร กากน้ำตาล 10 กิโลกรัม ไคโลไมท์ 30 กระสอบ และดินปลวกโดยได้ร่วมกันทดลองทำจุลินทรีย์ EM บอลระยะเวลาในการทำโครงการ 2 ครั้งแต่ละครั้งได้ทำจุลินทรีย์ EM บอลจำนวน 10,000 ลูกซึ่งระยะเวลาที่จะพอใช้ได้แล้วคือ 30 วันจากนั้นก็นำไปโยนลงสู่ทะเลซึ่งผลจากการทดลองในครั้งนี้คือหลังจากในแหล่งน้ำมีตะกอนดินเลนและของเสียเมื่อโยนจุลินทรีย์ EM บอลลงไปแหล่งน้ำทำให้ดินเลน ตะกอนและของเสียที่ส่งกลิ่นเหม็นลดน้อยลงและค่าออกซิเจนในน้ำเพิ่มขึ้นและปริมาณสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น

4. ข้อค้นพบเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนการสอนกับการวิจัยโดยการเรียนการสอนหมายถึงการเรียนการสอนทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลและความเป็นธรรมรายวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์เบื้องต้นส่วนรายวิชาที่สามารถปรับได้เช่นวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผนวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์วิชาการวิเคราะห์โครงการและการบริหารโครงการจากการลงพื้นที่ภาคสามารถสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับการบูรณาการการเรียนการสอนกับการวิจัยได้ดังนี้ 1. การนำการวิจัยเข้าไปบูรณาการการเรียนการสอนกับรายวิชาผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ อธิบายรายวิชาและจุดประสงค์รายวิชาให้ชัดเจนจากนั้นจึงกำหนดไว้ในส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน (มอก. 3) ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้นอกห้องเรียนมองเห็นปัญหามากกว่าอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัยและการลงพื้นที่จริงนั้นผู้สอนให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนการทำงานว่าเป็นอย่างไรเพราะถ้าเรียนในตำราจะไม่เห็นปัญหาอะไรไม่รู้ว่าจะแก้ไข้ปัญหาอย่างไรซึ่งโครงการนี้ทำให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความร่อยหรอของธรรมชาติปัญหาของชุมชนทำให้ผู้เรียนตระหนักถึง

ความสำคัญของทรัพยากรทางทะเลให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกในการทำกิจกรรมและได้มีส่วนร่วมในการทำให้ชุมชนมีศักยภาพเพิ่มขึ้น 2. ผู้สอนจะต้องมีการเตรียมตัวมากกว่าปกติโดยการกำหนดประมวลการสอนจะต้องคำนึงถึงการบูรณาการเรียนการสอนจึงต้องออกแบบการเรียนการสอน 15 สัปดาห์ให้สอดคล้องกับโครงการวิจัยและสามารถปรับแผนให้ยืดหยุ่นกับปัญหาเฉพาะหน้าหรือการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าผู้สอนจะต้องหมั่นถอดบทเรียนเป็นระยะเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการวิจัย 3. ชุมชนคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ทำโครงการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการลงพื้นที่แต่ละครั้งคณะผู้วิจัยได้พบปัญหาถ้าต้องการแก้ไข้ปัญหาเฉพาะหน้า บาง คนในชุมชนให้ความร่วมมือบ้างไม่ให้ความร่วมมือบ้างแต่คณะผู้วิจัยได้แก้ไข้ปัญหาและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเพิ่มศักยภาพมีผลงานให้คนในชุมชนเห็นเช่นการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ การทำน้ำหมักชีวภาพการทำจากเชือก ขณะเดียวกันเมื่อเวลาผ่านไปทางชุมชนประมงพื้นบ้านมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นทำให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการเพิ่มศักยภาพและให้ความร่วมมือกับโครงการวิจัยมากขึ้นนอกจากนี้คณะผู้วิจัยพบว่าความสำคัญของปัญหาในชุมชนมีการลงพื้นที่จริงเห็นถึงปัญหาที่แท้จริงและทำให้ชุมชนเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการทำให้ได้รับความร่วมมือจากชุมชนมากขึ้น 4. ผู้เรียนสร้างความตระหนักให้นักศึกษาได้เข้าถึงปัญหา ของชุมชนได้อย่างแท้จริงโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยตั้งแต่ต้นจนจบด้วยคณะผู้วิจัยและนักศึกษาได้ร่วมกันทำโครงการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดด้วยหลักเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาชาวบ้านได้ค้นพบสาเหตุและผลกระทบการร่อยหรอของทรัพยากรชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรีและตราดดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พยายามแก้ไข้ปัญหากลุ่มผู้เรียนเพื่อหาแนวทางการแก้ไข้และเพิ่มศักยภาพให้กับกลุ่มประมงพื้นบ้านและการทำโครงการวิจัยในครั้งนี้ยังสร้างจิตสำนึกในเรื่องการรักษาทรัพยากรชายฝั่งที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เกิดขึ้นกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

5. ข้อค้นพบเรื่องการสร้างเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดข้อค้นพบเรื่องการสร้างเครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดคณะผู้วิจัยพบว่าความแตกต่างของสมาชิกในเครือข่ายเป็นแรงผลักดันกิจกรรมขับเคลื่อนการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งได้โดยอาศัยวัตถุประสงค์ร่วมกันแล้วใช้พลังกำลังฐานทรัพยากรของสมาชิกในกลุ่มให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยอาศัยกระบวนการวิจัยแบบ PAR ที่ต้องสืบค้นถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่คณะผู้วิจัยมีโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหาและอุปสรรคจากประสบการณ์การทำงานที่ประสบความสำเร็จและวิชารัฐศาสตร์ที่เข้าใจในเรื่องของข้อกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง

รวมถึงการมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่นองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ประมงจังหวัด ประมงอำเภอ สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 1 ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก หรือศูนย์บีบีพีทำให้การสร้างสรรค์เครือข่ายประมงพื้นบ้านจันทบุรีและตราดประสบความสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับเสรี พงศ์พิศที่ได้กล่าวว่าเครือข่ายคือกระบวนการทางสังคมอันเกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบันโดยมีเป้าหมายวัตถุประสงค์และความต้องการบางอย่างร่วมกันอย่างร่วมกันดำเนินกิจกรรมบางอย่างโดยมีสมาชิกของเครือข่ายยังคงเป็นเอกเทศไม่ขึ้นต่อกัน

6. ข้อค้นพบเรื่องวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในความหมายใหม่ที่ปัจจุบันปัญหารวยกระจุจกจนกระจายซึ่งเกิดจากความยากจนและความเหลื่อมล้ำของรายได้ที่ยังคงเป็นปัญหาเนื่องจากช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนยังความห่างกันมากซึ่งหมายรวมถึงโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสวัสดิการของรัฐ ผู้วิจัยพบว่าหน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนการทำโครงการเป็นอย่างดี เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐเล็งเห็นถึงปัญหาและต้องการที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องการขยายพันธุ์ปลุกและต้องการสนับสนุนให้มีโครงการแต่บางครั้งก็ติดปัญหาอยู่ที่ชาวบ้านคือถ้าหน่วยงานไม่ออกมาจัดกิจกรรมชาวบ้านก็จะนั่งนอนใจ ถ้าชาวบ้านไม่พบปัญหาก็คือไม่ออกมาให้ความร่วมมือช่วยแก้ไขปัญหาให้กับหน่วยงานภาครัฐ ปลดปล่อยให้เป็นภาระของหน่วยงานภาครัฐให้ออกมาจัดการแก้ไขปัญหาเองการลงพื้นที่การทำวิจัยทำให้เห็นถึงปัญหาของประมงพื้นบ้านที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมแล้วรอหน่วยงานมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นปัญหาเรื่องการขอรับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเนื่องจากชาวประมงพื้นบ้านไม่สามารถลงทะเบียนเพื่อรับบัตรสวัสดิการของรัฐได้เพราะหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่ชัดเจนและยังมีปัญหาในเรื่องสิ่งปลูกสร้างล่องลำลำน้ำตามพรบ.การเดินเรือนำนํ้าไทยฉบับที่ 17 พ. ศ. 2560 ทำให้คนในชุมชนประสบปัญหาไม่มีความมั่นคงที่อยู่อาศัยและต้องรื้อถอนบ้านเรือนทำให้ชาวบ้านจังหวัดตราดรวบรวมรายชื่อแจ้งการครอบครองสิ่งรุกล้ำลำน้ำก่อนพ้นกำหนดเพราะหากพ้นกำหนดจะมีโทษปรับตารางเมตรละ 1,000 ถึง 20,000 บาทหรือโทษปรับรายวันละ 10,000 บาทแล้วปัญหาของชาวประมงพื้นบ้านยังไม่มีหน่วยงานมารับผิดชอบแบบชัดเจนอย่างของนาข้าวที่ยังมีการรับจำนำราคาข้าว ยังมีการประกันราคาแต่ชาวประมงพื้นบ้านเมื่อถึงฤดูฝนในเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคมชาวประมงออกเรือหาปลาไม่ได้แต่กลับไม่มีหน่วยงานของภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ ส่วนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจะดูแลในเรื่องของทรัพยากรชายฝั่งโดยภาพรวมแต่ชาวประมงพื้นบ้านยังไม่มีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือที่ชัดเจนแล้วในเรื่องของการจัดการขยะองค์การบริหารส่วนตำบลไม่อาจรองรับการเพิ่มขึ้น

ของขยะอย่างรวดเร็วได้ การศึกษาสภาพปัญหาที่จริงจากการทำแบบสัมภาษณ์ไปสืบค้นปัญหาจากผู้นำชุมชนเพื่อจะหาทางแก้ไขปัญหานั้นเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์นโยบายสาธารณะและการวางแผนคณะวิจัยเห็นว่าสอดคล้องกับพิทยา บวรวัฒนา (2543) วิชารัฐประศาสนศาสตร์ในความหมายใหม่ ต้องการให้วิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโลกความเป็นจริง(relevant) แยกได้สามประการ ประการแรกวิชารัฐประศาสนศาสตร์ต้องทันต่อสถานการณ์ที่แปรผันอยู่ตลอดเวลาในปัจจุบันจะเห็นได้จากการถกเถียงแนวความคิดเรื่องการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม ประการที่สอง วิชารัฐประศาสนศาสตร์ต้องตามทันต่อปัญหาต่างๆของคนสหรัฐอเมริกา จึงควรสนใจเปรียบเทียบการบริหารงานของรัฐบาลในประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยกันเองเช่น การเปรียบเทียบการบริหารของเมืองต่างๆเป็นต้นประการที่สาม วิชารัฐประศาสนศาสตร์ต้องเป็นประโยชน์ต่อนักปฏิบัติและช่วยให้เข้าใจโลกความเป็นจริงดีขึ้น ความต้องการทำให้วิชารัฐประศาสนศาสตร์ทันต่อเหตุการณ์ของนักรัฐประศาสนศาสตร์ในความหมายใหม่หมายถึงความต้องการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม (social equity)แต่เดิมนั้นรัฐประศาสนศาสตร์มีเป้าหมายที่จะหาวิธีการทำให้องค์การให้บริการสาธารณะได้ดีขึ้นภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด (ประสิทธิภาพ)และหาวิธีที่จะรักษาระดับคุณภาพของบริการโดยหาทางใช้เงินทุนให้น้อยที่สุด (ประหยัด)ต่อมาความคิดของรัฐประศาสนศาสตร์ในความหมายใหม่ได้เพิ่มเป้าหมายใหม่เข้าไปอีกคือพยายามหาทางให้เกิดความยุติธรรมในสังคมในเรื่องการบริหารสาธารณะขององค์การรัฐ อันที่จริงคำว่า ความยุติธรรมในสังคม มีความหมายกว้างมากว่าไปแล้วความยุติธรรมในสังคมเน้นเรื่องความเสมอภาคของประชาชนในการรับบริการสาธารณะ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในการตัดสินใจและปฏิบัติตามนโยบาย การสนองความต้องการของพลเมืองมากกว่าความต้องการขององค์การสาธารณะ การศึกษาและหลักสูตรทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นสหวิทยาเป็นวิชาที่พยายามแก้ไขปัญหามากๆและเป็นวิชาที่ผนวกทฤษฎีต่างๆเข้าไปด้วย

7. ข้อค้นพบเรื่องระดับคุณภาพชีวิตคณะวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านแหลมเทียน ตำบลอ่าวใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดตราด บางครัวเรือนประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและทำสวนผลไม้มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ส่วนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเพียงอย่างเดียวมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมีแนวโน้มที่จะลดลง ชุมชนบ้านแหลมโป๊ะ ตำบลหัวน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด ส่วนใหญ่ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและทำสวนผลไม้มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลางค่อนข้างมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ส่วนครัวเรือนที่ประกอบ

อาชีพประมงพื้นบ้านเพียงอย่างเดียวมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำจะมีแนวโน้มที่จะลดลง ชุมชนบ้านปากน้ำแขมหนู ตำบลตะกาดเจ้า อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่ชาวบ้านในชุมชนจะประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและมีชาวบ้านบางส่วนประกอบอาชีพเลี้ยงปลากระพง เลี้ยงกุ้งและเลี้ยงปู มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำมีแนวโน้มที่จะดีขึ้น ชุมชนบ้านบางกะไชย ตำบลบางกะไชย อำเภอยะโฮง จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่ชุมชนเป็นพื้นที่ติดทะเล ชาวบ้านประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเลี้ยงปลากระพง เลี้ยงกุ้งและเลี้ยงปูมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำมีแนวโน้มที่จะดีขึ้น ชุมชนบ้านหัวแหลม ตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่ชาวบ้านประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเลี้ยงปู เลี้ยงปลาเก๋า เลี้ยงปลากระพงและทำสวนผลไม้มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับที่ดี คณะวิจัยเก็บข้อมูลจากการจัดเวทีเสวนาและการสัมภาษณ์สามารถวิเคราะห์ได้ว่าคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่ค่อนข้างมีแนวโน้มดีขึ้น ชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนมีชีวิตปกติสุขอยู่กับแบบเครือข่ายโดยมีแกนนำในชุมชนที่เข้มแข็งสามารถดำเนินการต่างๆ ในชุมชนเป็นไปอย่างสะดวก ได้รับการสนับสนุนจากส่วนท้องถิ่น หนี้สินส่วนใหญ่จะเป็นหนี้สินเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สภาพความสัมพันธ์ทางสังคมใจผู้ร้ายและปัญหาเสียดสีในชุมชนมีน้อยมาก ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาในชุมชนคือชุมชนมีการทำนาเกลือทำให้มีน้ำเสียจากเกลือไหลลงสู่คลองได้ง่ายและการทำประมงพื้นบ้านมีการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานให้ ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านบางส่วนต้องเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ลูกจ้างเกษตรกรรม คณะวิจัยพบว่าสอดคล้องกับไกรวุฒิ ช่วยสถิต (2541) กล่าวว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในชีวิตที่เป็นสุข มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีชีวิตอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่ดี มีการพักผ่อนหย่อนใจที่เพียงพอ มีความพร้อมและสามารถที่จะดำรง สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและค่านิยมทางสังคม สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ และสามารถดำเนินชีวิตวิถีการที่ชอบธรรมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนพึงประสงค์ภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่

ข้อเสนอแนะ

1.ควรมีการฟื้นฟูป่าชายเลนชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ด้วยการมีส่วนร่วมกับชุมชนและเครือข่ายกลุ่มประมงพื้นบ้าน

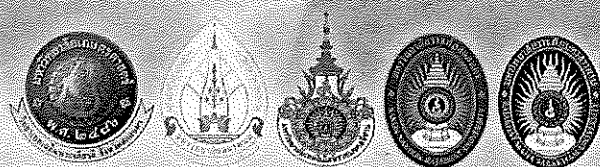
2.เครือข่ายกลุ่มประมงพื้นบ้านควรขับเคลื่อนกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและดำเนินการอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- ไกรวุฒิ ช่วยสถิต. (2541). คุณภาพชีวิตด้านครอบครัวและชุมชนของชาวไทยมุสลิมในชุมชนเมือง : ศึกษากรณีชุมชนบ้าน หัวสะพานสะเตงและชุมชนกำแพงบางไผ่. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พิทยา บวรวัฒนา. (2543). รัฐประศาสนศาสตร์ ทฤษฎีและแนวการศึกษา (ค.ศ. 1887-ค.ศ. 1970).
- สนธิ อักษรแก้ว.(2522). ลักษณะโครงสร้างของป่าชายเลน ในรายงานการสัมมนาระบบนิเวศป่าชายเลน ครั้งที่ 3 จังหวัดสงขลา8-12เมษายน2522. (หน้า73-81).กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- เสรี พงศ์พิศ.(2548). เครือข่าย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.phongphit.com/content/view/84/2/>. วันที่ 12 มิถุนายน 2560.

RSKC

THE 1st RAJAMANGALA SAKON NAKHON
CONFERENCE

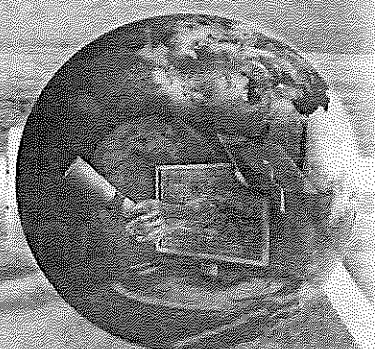
การประชุมวิชาการระดับชาติราชมงคลสากลนคร

17-19 พฤษภาคม 2561

ครั้งที่
1

นวัตกรรม

สร้างสรรค์สังคมอย่างยั่งยืน

ณ ห้องประชุมราชมงคล อาคาร 12

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

เรื่อง	สารบัญ	หน้า
กลุ่มที่ 6 สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์		
แนวทางการเพิ่มศักยภาพของกลุ่มประมงพื้นบ้านต้นแบบจังหวัดจันทบุรีและตราด		F1
ชลพรรณ ออสปอนพันธ์ และคณะ		
สาเหตุและผลกระทบการร่อยหรอของทรัพยากรชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรีและตราด		F10
ชลพรรณ ออสปอนพันธ์		
การศึกษาสภาพและแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา		F18
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต2		
นadiyah บุญสม		
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น		F27
ในจังหวัดมหาสารคาม		
นิตยา จันทะคุณ		
รูปแบบการเรียนการสอน วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 1 ร่วมกับโปรแกรม MAPLE		F31
นัม อินทะสอน		
การศึกษาปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน		F36
วิทยาเขตสงขลา		
เพ็ญแข วงศ์สุริยา และจักรกฤษณ์ ไชยสุระ		
การจัดการภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา		F43
ยุพดี ทองโคตร สิริลักษณ์ โชคคำสีลา และประเมศวร์ ภูวนานา		
ยุทธศาสตร์การบริหารการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ		F51
พิบูลสงคราม		
วนิดา ศรีพรหม		
ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในรายวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ ของนักศึกษา		F59
คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต		
สมชาย พาชอบ		
การจัดบริการอาหารในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร		F64
สาธกฯ สามิภักดิ์		
การพัฒนาสื่อประสมการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน		F71
ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 โดยใช้ทฤษฎีการจำแนกความแตกต่าง		
สุวิชา พิมพ์กุล		
การศึกษาสภาพการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับ		F77
มัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์		
อรชิรา อนุบุตร		
A Survey of Thai Teachers on Native-like pronunciation		F82
Natarica Thongpatchote		

